

En idé vokser frem

Ideen slår ned i mig som et lyn en nat i september 2017 og forener meget af det, som optager mine tanker på det tidspunkt:

- Tekstilstuderne på mit job på USN strikker mønsterstrikk og har fået i opgave at tage udgangspunkt i et kendt norsk strikkedesign og videreudvikle dette til et eget design. Jeg er med som underviser, samtidig som jeg selv lærer mig mere om mønsterstrikk.
- Kristin, en nabo og ven, er alvorlig syg af brystkræft med spredning. Jeg plejer at levere firkløvere til hende på døren. Symbolsk handling. Deling af håb. Det er et stykke tid siden jeg har set hende og jeg er bekymret for, hvordan hun har det.
- Gennem mit arbejde på Institutt for Estetiske fag ved USN udvikler jeg forståelse for betydningen af skabende arbejde, det at skabe ting, arbejde med hænderne i dialog med konkrete materialer i en ellers abstrakt og digital verden. Dette er meningsfuldt på et dybt menneskeligt niveau, samtidigt som man, gennem de ting man laver, har en mulighed for eksplicit at udtrykke mening.
- Det nærmer sig oktober måned og Rosa sløjfe-aktionen.

Da jeg står op næste morgen, ved jeg, at jeg må gøre ideen til virkelighed. Kristin må få en kofte med mønsterelementerne firkløver, rosa sløjfe og hjerte i en okergul farve, som jeg forbinder med Kristin. Jeg ønsker at spørge om Kristin vil være med til at udvikle koftedesignet. Hun er en ivrig og erfaren strikker og med en inspirerende dristighed, når det gælder design. At give plads til skabende kraft og kreativ energi i et sygdomsforløb kan gøre godt.

Kristin-koften

Jeg deler ideen med Kristin og vi går i gang. Rosa sløjfer, hjerter og firkløvere vokser frem på en okergul bund. ”Kan en petroelumsblå farve fungere som et frækt brud til de duse farver”. Ja, jeg prøver. Ny version. Der sker noget nu. ”Kan der laves mellemrum her?”. Mønstre tegnes og strikkes.

Figur 1 Mønstertegning. Hjerter, sløjfer og firkløvere i forskellige former og farver

Strikkeprøver evalueres og diskuteres. Det er høst og i stedet for friske firkløvere, leverer jeg nu firkløvere i strikket version og i form af bl.a. pulsvanter på døren.

Figur 2 Mønsterudvikling. Strikkeprøver

Men en dag, faktisk mens jeg står og vælger garn i garnbutikken, får jeg en sms som jeg ikke ønsker at få. Kampen mod kræften er tabt og al behandling er fra nu af kun palliativ. Men Kristin skal have sin kofte og vi har travlt. Strikkende veninder inviteres ind i projektet og koften vokser nu frem ved fælles indsats og stadige opdateringer og meningsudvekslinger med Kristin.

«Hej dere skønne damer. Hvis vi nederst på ærmerne og bolen tok den stærkeste rosa til en hjertebord, vil det henge sammen med hjerterne ved halsen. Halsen må være lidt lav, mao ikke noe på selve halsen (koker og klør) Jeg synes det er pent med meget ensfarvet i bolen, da bliver fokus på bærestykket».

Figur 3 Strikkemøde i koftegjengen

Kristin fik sin kofte november 2018, 3 uger før hun døde. Hun gav tydeligt udtryk for taknemmelighed. Men vi i kofte-gjengen oplevede også en form for taknemmelighed. I en situation hvor vi som venner følte os både triste og magtesløse, så var det så utrolig godt at kunne vise omsorg gennem arbejdet med koften. Vi strikkede kærlighed og omsorg ind i hver maske.

Figur 4 Den færdige Kristin-kofte

På vej mod en opskrift

Da jeg et halvt år senere tager fat på projektet igen, er der to ting der er vigtige for mig: For det første at udvikle kofte-mønsteret til en distribuerbar strikkeopskrift. For det andet et ønske om at undersøge og formidle det meningskabende potentialet, der ligger i skabende handling, og da med fokus på strikning og omsorg. For det rørte ved noget dybt menneskeligt i os at strikke for at vise omsorg. Helt konkret varmede koften modtageren, men den varmede også i overført betydning. Motiverne hjerte, firkløver og rosa sløjfe er symboler som formidler kærlighed, støtte og håb.

Elisabeth i koftegjengen fik kontakt til forhandler af Andean Wool, Ingvild Tørre, og vi lånte garn til udprøvningerne. Ny farvepalett og ikke mindst et mykere garn. Garnet skal kærtegne sårbar hud, ikke klø eller stikke. Den okergule er noget beskidt og den petroleumsblå må erstattes med en koboltblå, men jeg sætter i gang.

Figur 5 Strikkeprøve i nyt garn og ny farvepalet

Første strikkeprøve (fig. 5) evalueres i koftegjengen og målet bliver at bryde de noget massive mønsterbordene op (fig 6).

Figur 6. Forsøg på at skabe brud i mønsterbordene gennem farvechatting

Et skridt tilbage, se på Kristin-koften og nye forsøg med nye bundfarver:

Figur 7 Mønster og strikkeprøver. 7 farver

Farvel til baggrundsfarve i mønsterbordene. Bryde op. Men hvor går grænsen? Prikker og lus hopper og danser...

Figur 8 Mønsterudvikling - forsøg på at bryde overgang mod bundfarve og mønsterbord

Nye forsøg. Men koden er ikke knækket endnu.

Figur 9 Forsøg med nyt mønsterelement

Vi må tilpasse mønster og felling. Nu begynder der at ske noget interessant:

Figur 10 Mønsterdelene "lander"

Vi strikker prøver på mønsteret som luer.

Figur 11 Prøver på mønster med luer i forskellige farvekombinationer. 5 farver

Gennem luestrikkingen vokser ideen om, at vi også må lave opskrift på tilbehør som lue, votter og pulsvotter.

Og ikke bare det. Mulige farvekombinationer udvides:

De mange sløjfer

Marte, en god kollega og ven, kommer forbi kontoret. Hun er sygemeldt. Diagnosen er hjernekræft. Jeg viser hende strikkeprøverne og hun siger: "min sløjfe er grå". Fra den dag gik projektet fra at udvikle opskrift til Rosa sløjfeaktionen i oktober, til at gælde alle kræfttyperne, alle sløjferne, alle måneder.

Figur 12 Oversigt over kræfttyper og sløjfefarver,
http://www.printablee.com/postpic/2009/09/cancer-awareness-ribbon-colors_134903.jpg

For der er, desværre, mange sløjfer, mange der har behov for enten at vise eller at modtage omsorg, og der er behov for penge til kræftforskningen og de tiltag, som kan sikre patienterne bedst mulig behandling, men også omsorg. Mellem to behandlinger på Radiumhospitalet gik jeg for eksempel med min mand til Vardesenteret. Roen og varmen, som vi mødte der, sidder stadig i kroppen.

Jeg ser på farverne, garnnøsterne er strøet ud over bordet. Jeg tjekker med Troels, enkemanden til Tove, og jo, Toves farve var blå. Lungekræftsløjfen hvid. Jeg strikker lue.

Jeg vælger 4 farver, selvom opskriften har 5. Jeg må bare prøve. Der sker noget, som jeg kan lide. Udtrykket bliver roligere. Men det er ikke nok.

Figur 13 Lue med hvid sløjfe og blå bundfarve. Test af 4 farver tilsammen

Marte kommer forbi kontoret, mens jeg står med garnnøsterne strøet ud over bordet. Hun har netop afsluttet sidste behandling i en hård cellegiftkur. Jeg har netop sat sammen en farvepalet til hendes lue. Grå nuanser, grå sløjfe, men en frisk grøn firkløver. Et håb.

Figur 14 Grå sløjfe lue. 4 farver, justering af mønster

Figur 15 4 farver, rosasløjfe

Fire farver tilsammen.
Justering af mønster.
Noget falder på plads.
Nyt forsøg. Oktober-sløjfe:

Figur 16 Lys bundfarve (tv.) og gul sløjfe (th.)

Luemønsteret blev efterhånden strikket uden felling før efter hjerteborden.

Figur 17 Luemønster med fælling flyttet mod toppen

Elisabeth strikker og første kofte er snart færdig. Mønster og felling falder i hak; koften sidder som et skudd!

Figur 18 Første kofte før færdig montering

En ring sluttes. Tove og Farmor

Der er mange kræftpatienter og mange behøver ekstra kærlighed, omsorg og støtte. Vi strikkede for fuldt i kofte-gjengen sidste oktober og vi nåede at give koften til Kristin. Vi strikker rosa i oktober, men bør jo egentlig strikke hele året.

Hvis jeg kunne, så havde jeg strikket en kofte med hvid sløjfe (lungekræft) og en med periwinkleblå (mavekræft), og givet dem til to personer med bemærkelsesværdigt store og varme hjerter; Tove og Farmor. Begge måtte desværre give op kampen mod kræften. Som lille pige på 2 ½ år fik jeg en kærlighed fra min farmor, som jeg ikke kognitivt kan huske, men som sidder i mig. Jeg har hørt fra andre, at Farmor var et særdeles omsorgsfuldt menneske, og har fået fortalt, hvordan hun pakkede kurve med mad og hjemmestrikket tøj og leverede anonymt ved døren hos familier, som havde det vanskeligt. Sorgen over at hun pludselig var væk, bærer jeg stadig. Jeg strikker kofte med periwinkleblå sløjfe og tænker på hende.

Da jeg havde født mit første barn, fik jeg et smukt sjal strikket af Tove. Tove var "en strikker". Hun producerede et uendeligt antal af trøjer, sjal, pulsvarmere, vanter, babytæpper osv. til familie og venner, men også til andre mere perifære mennesker som trængte til ekstra omsorg eller opmærksomhed. Ved at give disse ting i gaver, gav hun samtidig af sit hjerte. Jeg ved ikke helt hvordan og hvorfor, men når jeg selv er i krævende situationer, så søger jeg støtte og omsorg i netop det sjal, som Tove har strikket. Det omfavner mig og giver mig tryghed.

Jeg kan ikke give Tove og Farmor hverken kofte eller lue, men jeg kan lade mig inspirere af deres måde at vise omsorg til andre og bringe det videre gennem sløjfestrik. Patienten behøver omsorg. De pårørende behøver at vise omsorg, støtte, men også at få omsorg. Som strikkede produkter bliver omsorgen og støtten konkret. Det kan gøre godt på flere måder.